

DVOJKA HLEDÁ SOUVISLOSTI

návrh programového rozvoje v letech 2011 - 2015

Program ČT2 se za více než patnáct let své existence stal pro diváka výrazným, cenným a nezastupitelným prvkem jak uvnitř České televize, tak i z pohledu duálního vysílacího systému v České republice jako celku. Dvojka je sice zavedenou značkou, ale z nejrůznějších (vesměs programových) příčin s citelně rozmazanou image.

Prvním krokem k výrazné profilaci Dvojky bylo rozhodnutí ukončit vysílání sportovních pořadů („Dvojka nesportuje“) a repríz programů, vyráběných premiérově pro okruh ČT1. Následujícím úkolem programového rozvoje je stabilizace srozumitelného, relativně neměnného vysílacího schématu, které výběrově zaměřenému divákovi usnadní hledání jím preferovaného tématu či žánru.

Vzhledem k tomu, že Dvojka vykročila v tomto smyslu do roku 2011 prakticky ze „zelené louky“, cesta k definitivní podobě vysílacího schématu potrvá přinejmenším po celý rok 2011 (doba potřebná k jeho naplňování podle představ vysílatele bude ještě minimálně o rok delší), přičemž během této „zkušební“ doby může docházet k výkyvům ve sledovanosti (mimo jiné i proto, že vzhledem k zásadní a hluboké změně programu chybí relevantní srovnávací období).

Důležitým a nezbytným prvkem této etapy je cílevědomá práce se zpětnou diváckou vazbou, spolupráce s výzkumem ČT a včasné (i když neuspěchané) korigování nastaveného směru.

Základním cílem Dvojky je na konci této etapy kvalitní výběrový program cílený konkrétnímu divákovi, přijímaný a oceňovaný (nejen) kulturní (laickou i odbornou) veřejností, podporovaný vhodnými marketingovými nástroji (včetně aktivně vyhledávaných partnerství s odbornými médii, kulturními institucemi, festivaly a dalšími neopominutelnými kulturními událostmi).

Program Dvojky bude profilován pro lidi s názorem, se zájmem o svět a prostor, v němž žijí, a trvalou potřebou se o něm dozvídat víc, ve všech myslitelných souvislostech.

Z hlediska vysílaného programu jsou po vyprofilování všech vysílacích okruhů ČT základními úkoly „Dvojky“ vzdělávat (přispívat k duševnímu rozvoji); zachovávat, zpřístupňovat a výběrově rozvíjet národní i evropské a světové kulturní dědictví; reflektovat fenomény současné společnosti a jejich vazby do minulosti; pěstovat jiné formy kultury, umění a zábavy než populární; poskytovat programové služby specifickým menšinám; zaznamenávat

a pro budoucnost uchovat záznamy prchavých umění jako důležité součásti národního kulturního dědictví.

Programovým základem Dvojky budou původní i převzatý dokument (s akcentem na původní tvorbu, i když v rámci daných finančních limitů), publicistika, umělecké pořady (přenosy a záznamy podstatných děl) a významná kinematografická díla, zařazovaná do vysílání s dramaturgií akcentující odlišné hodnoty, než televizní stanice zaměřené prioritně na vysílání zábavných formátů (zejména v tzv. Filmových klubech).

Vedle pořadů s prověřenou kvalitou bude Dvojka cílevědomě vytvářet odpovídající prostor začínajícím tvůrcům i skutečně alternativní tvorbě.

Vzhledem k výjimečnosti a jedinečnosti programu Dvojky jsou rating a (zejména) share pro hodnocení jeho výkonů pouze doplňkovými údaji, a to výhradně ve vztahu k přesně definovaným cílovým skupinám (z kvantitativních měřítek je důležitější srovnání výkonu obdobného typu pořadu v jiných, stejně zaměřených evropských televizích).

Skutečně základním hodnotícím kritériem pořadu Dvojky je však jeho (umělecká) kvalita, kterou by kromě diváka (koeficient spokojenosti) měla hodnotit i odborná veřejnost a členové akademické obce.

PROGRAMOVÉ PRIORITY ČT2

Základní programové oblasti, do kterých plánuje ČT2 prioritně investovat finanční prostředky, jsou:

- kulturní pořady a pořady o umění (divadlo, hudba, film, výtvarné umění, architektura, literatura, lidové umění...);
- pořady reflektující fenomény současné společnosti;
- pořady věnované vědě a její popularizaci;
- vzdělávací pořady a služby (celoživotní vzdělávání);
- pořady a služby pro menšiny.

v následujících programových typech pořadů:

- dokumentární a publicistická tvorba;
- dramatická tvorba;
- hudební tvorba;
- alternativní zábavná tvorba;

- nové, experimentální formáty;
- crossmediální pořady, pořady pro internet.

KULTURA A POŘADY VĚNOVANÉ UMĚNÍ

Dvojka bude pokračovat v tradici přímých přenosů či záznamů významných kulturních a společenských událostí – vždy však s důrazem na přísný dramaturgický výběr a průběžnou inovaci vizuálního zpracování.

Divadelní představení budou vybírána tak, abychom kromě výjimečných výkonů hereckých osobností, kvalitních divadelních her a špičkové tvorby významných režisérů zachycovali i nové trendy a směry, reprezentované nejvýraznějšími, talentovanými tvůrci nové generace. Prostor dostanou i výjimečné tituly, které není možné zaznamenat (například kvůli umělecké koncepci nebo technickým omezením) přímo na domácí scéně v jejich čistě divadelní podobě. V takových případech půjdeme cestou přepracování původní inscenace do verze, určené pro televizní záznam.

Specifickou formou na pomezí kulturní publicistiky a zábavy jsou pořady přinášející aktuální informace z vybraných festivalů nebo přímé přenosy a záznamy z udílení významných cen. V obou případech platí, že Dvojka musí mít zajištěnou garanci umělecké kvality festivalu, respektive garanci v osobách scenáristy a režiséra toho kterého ceremoniálu. Pokud máme takovou událost vysílat, musíme mít průběžný vliv na její celkovou dramaturgii.

Pravidelnou reflexí kulturního dění budou i nadále kulturní magazíny různých formátů, stejně tak dokumentární tvorba, mapující kulturní fenomény historie i současnosti, a v neposlední řadě i portréty významných kulturních osobností.

Dramaturgie hudebních pořadů Dvojky zahrne rozmanité spektrum hudebních žánrů (od tzv. vážné hudby různých směrů a období, přes dechovku a folklór až k jazzu, folku, rocku a world music.

POŘADY REFLEKTUJÍCÍ FENOMÉNY SOUČASNÉ SPOLEČNOSTI

Dvojka ve spolupráci s Vývojem programů a nových formátů cílevědomě vyhledává dokumentární a publicistické náměty, jejichž autoři se věnují hlubší reflexi současné (nejen) české společnosti z různých aspektů i úhlů pohledu. Dáváme přitom vždy přednost hledání vzájemných souvislostí různých jevů uvnitř české společnosti i v konfrontaci s Evropou a

světem před úzce zaměřeným pohledem jednotlivce na izolovaný, jen zdánlivě s ničím nesoúvisající fenomén naší doby.

POŘADY VĚNOVANÉ VĚDĚ A JEJÍ POPULARIZACI

Pořady věnované vědě a její popularizaci tvoří jeden z programových pilířů Dvojky. Důležitá je rozmanitost forem jejich zpracování (od náročnějšího dokumentu přes „televizní akademii“ až k populárnímu magazínu) a cílevědomé hledání osobností, které jsou schopny výsledky vědeckého poznání na obrazovce atraktivně a srozumitelně podat. Naší ambicí je vedle nákupu licencí ke kvalitní zahraniční tvorbě podněcovat původní domácí tvorbu, formálně srovnatelnou s nejlepšími převzatými pořady.

VZDĚLÁVACÍ POŘADY A SLUŽBY (CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ)

Celoživotní vzdělávání prostupuje celou dramaturgií Dvojky, od dokumentární tvorby a náročnější publicistiky až po zprostředkování špičkových uměleckých zážitků. Prostor dostanou i přímé vzdělávací pořady, zde však bude kladen velký důraz na inovativnost i atraktivitu zpracování. Později počítáme s přesahy těchto pořadů a jejich využitím na webu ČT2.

POŘADY A SLUŽBY SPECIFICKÝM MENŠINÁM

Nepřehlédnutelnou součástí vysílání Dvojky jsou pořady a doprovodné služby určené menšinám – fyzicky a smyslově postiženým lidem, seniorům (statut menšiny je v tomto případě sporný, navíc během všedního dne jde o většinového televizního diváka), dětem vyrůstajícím bez rodinného zázemí, lidem postiženým důsledky přírodních katastrof apod. Obdobně se Dvojka bude věnovat příslušníkům etnických, národnostních, náboženských, sexuálních a kulturních menšin.

Důraz budeme klást i na takové programy, které většinové společnosti umožňují do života menšin nahlížet – musí být tedy divácky přitažlivé i pro ty, kteří přímou součástí takto chápané menšiny nejsou. Tato oblast publicistiky má velký význam z hlediska budování co nejpřirozenější koexistence menšin s většinovou společností. I pro servisní pořady pro minoritní skupiny i jim určené doplňkové služby a informace předpokládáme rozšiřující se využití v internetových aplikacích.

PŮVODNÍ TVORBA

Od kvality (ale také kvantity) původní tvorby na Dvojce se odvíjí podstata, a vlastně i smysl její budoucí existence. Bez promyšlené a průběžné investice do výroby pořadů Dvojku profilujících žánrů, které by nahrazovaly archivní programy, doplňované akvizicí, Česká televize ztratí ve svém druhém programu jednu z opor služby veřejnosti. To, v čem je role České televize nezastupitelná, je právě původní, národní (nikoli však nacionálně orientovaná) tvorba.

Tak jako národní knihovny celého světa mapují zejména psanou tvorbu svých mateřských zemí (dohromady pak skládají obraz celého světa pro současníky i naše potomky), je posláním televizí veřejné služby vytvářet a pro budoucnost ukládat jiný druh svědectví o naší době – od původní dramatické, dokumentární a publicistické tvorby přes kvalitní záznamy tzv. prchavých umění až po ryze alternativní zábavu, která tvoří důležitou protiváhu produkci definované požadavky a vkusem mainstreamového televizního publika.

Jednou z nejdůležitějších programových priorit Dvojky je dokumentární tvorba. Výrobou či spoluprací na dokumentárních filmových projektech bude Česká televize nadále podporovat českou dokumentární tvorbu a umožňovat vznik experimentálních a nadčasových výpovědí o naší minulosti i současnosti. Dokumentární tvorba (původní i převzatá) představuje ve vysílání Dvojky více než 30 % vysílaného programu.

Posláním dokumentární tvorby je zachycování nejdůležitějších témat a fenoménů současné společnosti i historie se zdůrazněním vědomí rozmanitých souvislostí. Zajímá nás reflexe společnosti v jejích proměnách, pojmenování zásadních trendů a směřování. Dvojka bude mapovat českou společnost v evropském i světovém kontextu. Systematické uvádění dokumentárních cyklů a sérií bude výraznou alternativou k nabídce pořadů většiny ostatních celoplošných plnoformátových televizních stanic. Při výběru námětů filmových a televizních dokumentů bude také přihlíženo k jejich předpokládané archivní hodnotě.

Publicistická tvorba vychází z programových priorit Dvojky a bude zprostředkovávat dění ve společnosti a v kultuře i poznatky z různých vědeckých oborů, život a aktuální problematiku příslušníků nejrůznějších menšin.

Součástí publicistiky na Dvojce budou alternativně koncipované „talk show“, založené na kultivovaném, zasvěceném a do hloubky problému jdoucím dialogu, aniž by popíraly základní atributy žánru.

Podporu původní tvorby nechápeme jako protiklad k akviziční programové strategii. Naopak, kombinací obou programových zdrojů může vynalézavá dramaturgie divákovi nabízet zajímavou konfrontaci různých úhlů pohledu na stejnou problematiku, různá umělecká zpracování totožné látky. Nejde o to protěžovat původní tvorbu na úkor kvalitních převzatých programů, ale o zachování přijatelného poměru, který Dvojku neposune od televize produkující vlastní pořady k pouhému vysílateli převzatého programu.

Stejně citlivě bude posuzováno procento původní premiérové tvorby ve vztahu k reprízám a vysloveně archivním cyklům. Už proto, že bez dostatečného počtu nově vytvářených pořadů by bylo nutné během relativně krátké doby nahrazovat vysílání prvních repríz druhými i

třetími, bylo by narušeno pravidelné obohacování archivního fondu a Dvojka by se tak dostala do programové pasti, ze které není úniku.

Výrobě původní tvorby všech žánrů však bude vždy předcházet výběr. Základní zadání v podobě „ideového“ vysílacího schématu a programové objednávky pro jeho konkrétní naplňování budou výhradním úkolem (pravomocí i odpovědností za výsledek) programového vedení Dvojky.

Budeme usilovat o možnost výběru z několika projektů různých produkcí (uvnitř i vně České televize), přičemž doba trvání přijatého projektu bude vždy závislá na průběžné kvalitě tvorby, měřitelné srovnáním počtu spokojených diváků s odhadem maximálního možného počtu potenciálních diváků té které cílové skupiny. Podmínkou takového přístupu k původní tvorbě jsou pravidelné diskuse a kritická hodnocení (interní i externí) vysílaného programu.

S původní tvorbou je spojeno cílevědomé hledání nových osobností (tváří) Dvojky, a to jak v autorské, tak interpretační rovině.

AKVIZICE

Pro nákup vysílacích licencí zahraničních pořadů platí stejné základní pravidlo, jako pro původní tvorbu: základní zadání bude formulovat programové vedení Dvojky. Hlavní náplní akvizičních vysílacích oken jsou klubové filmy a kvalitní světová, dokumentární i hraná, tvorba, zprostředkovaná Českou televizí s co nejmenším časovým odstupem od uvedení původních premiér. Akvizice by měla zároveň nabízet Dvojce progresivní, experimentální projekty, u kterých sice nelze předpokládat širokou diváckou odezvu, oslovují ale zajímavé skupiny menšinového diváka. I tady platí požadavek na co nejmenší časový odstup mezi původní premiérou a pořízením české verze pro ČT2. Převzatá tvorba představuje ve vysílání Dvojky cca 40% vysílaného programu, zahraniční převzatá tvorba pak zhruba 30 % vysílaného programu.

V uvádění české i světové kinematografické a televizní tvorby (současné i klasické) budeme dávat přednost alternativním, tzv. klubovým filmům různých žánrů a „kultovním“ televizním seriálům. Soustavně se budeme věnovat evropské kinematografické tvorbě a špičkovým dílům světové kinematografie.

Umělecké snímky a filmy, představující klasické hodnoty, budeme řadit do programových sérií tak, aby srozumitelně prezentovaly určitý umělecký směr, období či tvůrce (evropský film, Filmový klub – klasika i objevy současné kinematografie, díla méně známých kinematografií..., Filmová čítanka, animovaný film).

Zahraněční dokumenty budou vždy součástí širěji pojatého tématu (historie evropského prostoru, planeta jako společný prostor, lidé v současném světě, současná věda, světové umění apod.). Jasně vymezený prostor budou mít i převzaté divadelní inscenace – ať již jde o operu, tanec, činohru, balet nebo projekty tzv. nového cirkusu.

Akvizice na „Dvojce“ nemusí prvotně bavit, musí ale zaujmout. Rozšiřovat obzory, pomáhat objevovat souvislosti. Nabízet jiné kultury, témata, svět. A zároveň tvořit s domácí tvorbou určitý kontrast. Vazby stejných témat domácí tvorby a akvizice by měly z vysílaného programu vystupovat stále čitelněji.

ARCHIV PROGRAMOVÝCH FONDŮ

Výběr vysílaných pořadů z archivních fondů České televize je pro Dvojku jedním ze tří základních pilířů dramaturgie. Předpokladem je zevrubná znalost jejich obsahu, díky níž je možné nejen doplňovat konkrétní vysílací okna, naplňovaná v základu kombinací původní tvorby a převzatých pořadů, ale i vytváření specifických programových řad, založených pouze (nebo především) na bohatství archivu uloženého nejen v Praze, ale také v televizních studiích v Brně a Ostravě. Archivní snímky tvoří ve vysílání Dvojky méně než 20 % vysílaného programu.

CÍLOVÉ SKUPINY DVOJKY, RATING A SHARE

Obecně vzato tvoří základní cílovou skupinu Dvojky během všedního dne senioři s převážně SŠ a VŠ vzděláním, s postupným posilováním cílové skupiny 15 + během pozdního odpoledne. Víkendové vysílání a hlavní vysílací čas všedního dne patří cílové skupině 4 + s převahou SŠ a VŠ vzděláním, cílové skupiny jednotlivých pořadů se liší podle nabízených témat a způsobu zpracování. Ačkoli Dvojka nevysílá pořady specificky zaměřené na dětského diváka, většina z nich je svým zpracováním vhodná i pro ně, případně tzv. rodinné sledování. Každý všední den večer a v sobotním pozdním dopoledni nabízíme pořady zaměřené na cílovou skupinu 15 – 24 let, středoškoláky a vysokoškoláky.

Od diváka Dvojky nemůžeme očekávat „většinové chování“. Má-li být program pro konkrétní cílovou skupinu skutečně zajímavý (v daném tématu půjde do hloubky), zřídka zaujme více skupin. Divák Dvojky si „svůj“ program vědomě vybírá. A právě s ním by měl být spokojený. Kriteériem úspěšnosti je pak logicky (vedle maximálního zásahu vybrané cílové skupiny) koeficient spokojenosti v cílových skupinách... Pro dramaturgii Dvojky sice platí, že do prime time (20.05 – 22.00) nasazuje především méně výlučné tituly (s předpokladem minimálního share na úrovni 3,5 – 4 %), ty však zároveň musí bezesbytku splňovat také kvalitativní kritéria Dvojky i celkové zaměření programu.

Pokud pro vysílací okruh, zaměřený svou podstatou na menšinového diváka, mají platit kvantitativní měřítka, je nezbytné je odvíjet nikoli z početní síly české populace (obecné skupiny 15+ nebo 4+), nýbrž kvantity přesně definované cílové skupiny. Automatismus přebírání ratingu a sharu by u Dvojky logicky vedlo k přísné selekci vysílaného programu: dramaturgie by si nemohla dovolit nasadit v divácky atraktivním čase náročnější programy, čímž by Dvojka zákonitě ztratila svůj umělecký (natož pak experimentální) charakter.

Ačkoli stanovení „mocnosti“ tematicky nebo žánrově definovaných cílových skupin není snadné, měli bychom se o něj v následujících letech pokusit. Je třeba kompilovat nejrůznější druhy statistických šetření, life-stylových výzkumů; vycházet z nákladů obdobně zaměřených časopisů, návštěvnosti specializovaných webů; přihlídnout k výsledkům obdobných šetření v jiných evropských zemích – možná dokonce i nadefinovat (a zaplatit) reprezentativní průzkum české společnosti a stanovit sílu jednotlivých skupin až jeho prostřednictvím (stejný zájem má Český rozhlas, na financování by se mohly podílet obě instituce). Pomocným kritériem mohou být kvantitativní ukazatele stejně nebo obdobně zaměřených evropských televizních stanic.